

Implementeren van een zorginnovatie. *Heel gewoon*

Innoveren in de zorg, dat is heel erg zorg van nu. Maar misschien komt er meer bij kijken dan je denkt. Zorgtechnologie implementeren in je zorgorganisatie doe je immers niet zomaar. Je wilt de zorg die je levert gaan verbeteren. Daarom betekent implementatie meer dan alleen een nieuw product aanschaffen. Je gaat je organisatie vernieuwen. Om je daarbij te helpen, hebben we in deze folder een stappenplan gezet. Geen van de stappen is verplicht of altijd nodig. Gebruik ze als tips of handvatten als je aan de slag gaat. Succes!

STAP 1

Waarom zorgtechnologie?

Leuk dat je wilt gaan innoveren, maar waarom eigenlijk?

Het implementeren van zorgtechnologie mag geen doel op zich zijn. Zorgtechnologie kan een instrument zijn om een doel te bereiken, maar is zeker niet het enige. Het uitgangspunt moet zijn: de dagelijkse praktijk in de zorg. Mogelijk loop je tegen een probleem aan. Of je constateert een behoefte bij patiënten/cliënten. Of je hoort de wensen van collega's, bijvoorbeeld om cliëntgericht te werken. Ook management of bestuur kan reden zien om te veranderen, zoals voor de kwaliteitsverbetering, organiseerbaarheid, betaalbaarheid, of een personeelstekort. Maak een goede beschrijving van waarom je wilt innoveren en wat je wilt bereiken.

Hulp, tips en ervaringen stap 1:
www.zorgvannu.nl/stap1

STAP 2

Draagvlak of visie

Heb je draagvlak om te innoveren of kun je dat creëren?

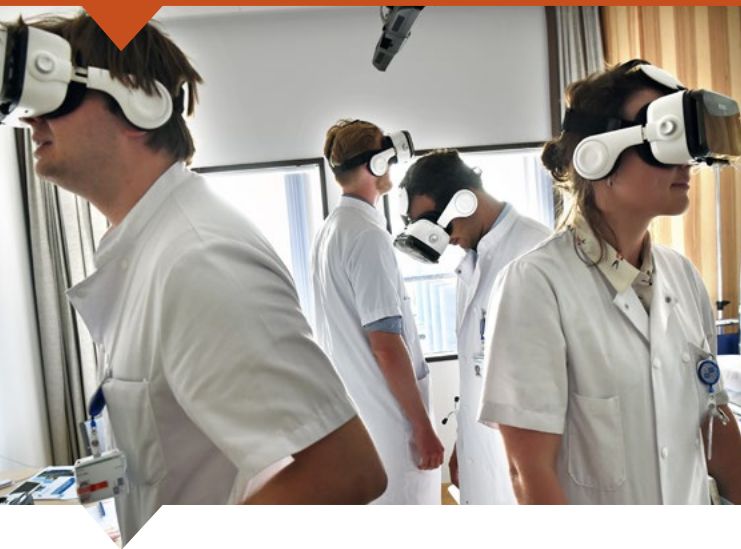
Je komt niet ver zonder draagvlak in de organisatie. Het fijnst is als je organisatie al een visie heeft op zorgtechnologie. Anders is het van belang om draagvlak te creëren. Wat zijn de doelstellingen van je organisatie om goede zorg te leveren? Hoe past zorgtechnologie bij die doelstellingen? Het is immers belangrijk dat de innovatie bijdraagt aan het verbeteren van de zorg die je organisatie levert. Breng dit duidelijk in beeld. Ook omdat je het bestuur nodig hebt om tijd en geld beschikbaar te stellen. Anders komt de implementatie niet van de grond.

Hulp, tips en ervaringen stap 2:
www.zorgvannu.nl/stap2

STAP 3

Brainstorm en verzamel kennis

Ga erop uit en verken! Leer van de ervaringen van anderen.

Je hoeft echt niet het wiel opnieuw uit te vinden, want je kunt leren van de ervaring van anderen. Doe ideeën op en verzamel kennis. Je kunt ook hulp inschakelen. Er zijn o.a. kennisbanken, handleidingen, toolkits, adviseurs en implementatiecoaches. Je kunt uitzoeken wat er gebeurt in de regio en welke ontwikkelingen er in de markt zijn. Kijk in dit stadium ook of er mogelijkheden zijn om samen te werken. Samen sta je sterker en kom je verder dan alleen.

Hulp, tips en ervaringen stap 3:
www.zorgvannu.nl/stap3

STAP 4

Onderzoek de behoeften

Waar hebben je cliënten/ patiënten behoefte aan? En je collega's?

Dat wat je zelf denkt dat dé oplossing kan zijn, hoeft dat niet te zijn. Daarom is behoefteonderzoek belangrijk. Ga in gesprek met 1. cliënten/patiënten, 2. zorgmedewerkers en 3. het bestuur, over de zorg die geleverd wordt. Vraag wat cliënten en collega's nodig hebben en wensen. Onderzoek wat er aan de hand is. Stel je collega's en het bestuur vragen als: Wat vinden we kwalitatief goede zorg door middel van technologie? Met de input van deze drie groepen bepaal je de gemene delers en weet je waar je het beste kunt gaan innoveren.

Hulp, tips en ervaringen stap 4:
www.zorgvannu.nl/stap4

STAP 5

Bepaal je doelgroep en strategie

Wie krijgen met de innovatie te maken? Weten zij er al van?

Voor wie gaat er iets veranderen met de nieuwe zorgtechnologie? Denk aan cliënten/patiënten, mantelzorgers, collega's, ICT-medewerkers, managers, teamleiders. Dit zijn je belanghebbenden, ook wel stakeholders genoemd. Weten deze personen er al van? Een nieuwe innovatie zorgt meestal voor verandering in een vertrouwd systeem of werkproces. Daarom is het belangrijk dat je doelgroep kan meebeslissen over de keuzes die je maakt en betrokken wordt in het implementatieproces. Met een doelgroepanalyse kun je de doelgroepen goed in kaart brengen en onderzoeken hoe je hen het beste kunt betrekken. Zo kun je je strategie bepalen.

Hulp, tips en ervaringen stap 5:
www.zorgvannu.nl/staps

STAP 6

Zorgtechnologie kiezen

Er zijn heel veel oplossingen, welke past nou het beste?

Omdat je nu weet wat je doelgroep wil en nodig heeft, kun je kijken welke zorgtechnologie daar het beste bij aansluit. Betrek hen bij het kiezen: zij hebben kennis van de dagelijkse zorgpraktijk en de processen. Zet samen alle technische en functionele eisen van de innovatie op een rij. Denk ook aan de aansluiting bij of aanpassing van bestaande processen. Zet ook de wensen op een rij. Ga dan zo breed mogelijk zoeken naar verschillende zorgtechnologieën. Sluit in beginsel niets uit. Laat je informeren. Kijk welke technologie past bij je eisen en wensen.

Hulp, tips en ervaringen stap 6:
www.zorgvannu.nl/stap6

STAP 7

Leverancier kiezen

Wat hebben de verschillende leveranciers je te bieden?

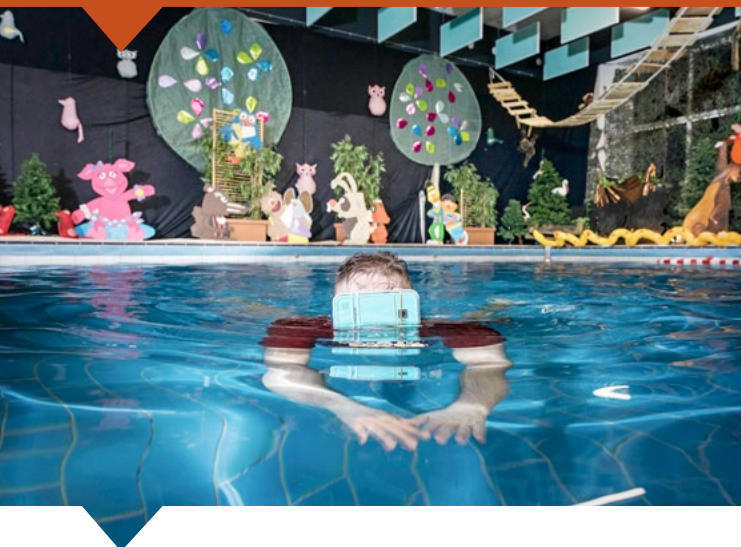
Nu je weet wat en waarom je wilt implementeren en waaraan het moet voldoen, ga je kijken naar de leveranciers die dit aanbieden. Neem contact met ze op, laat je informeren, vraag demo's aan. Vergelijk je eisen en wensen met wat elke leverancier biedt. Ga in gesprek met hen over de ondersteuning die ze bieden bij de implementatie. Neem de ervaringen van anderen met de leverancier mee. Doe het kiezen niet alleen. Betrek je zorggebruikers en je medewerkers erbij, ook je ICT-mensen. Leg je keuze ook voor aan het bestuur of management.

Hulp, tips en ervaringen stap 7:
www.zorgvannu.nl/stap7

STAP 8

Plan van aanpak: ambitie

Hoe ga je de implementatie eigenlijk aanpakken?

Zonder plan van aanpak blijft het bij een gadget uitproberen en wordt het geen implementeren. Vraag jezelf af: wat wil je met de implementatie bereiken? Bepaal zo concreet mogelijk je doel(en) en het gewenste resultaat. Dat komt in je plan van aanpak. Zet er ook in wat de implementatie van iedereen vraagt, hoeveel tijd en geld het mag kosten en welke inzet van wie, wanneer gevraagd wordt. Stel een projectgroep samen van mensen met verschillende achtergronden. Het belangrijkste is dat het team een lange adem heeft en de tijd, middelen en mensen krijgt.

Hulp, tips en ervaringen stap 8:
www.zorgvannu.nl/stap8

STAP 9

Plan van aanpak: inhoud

Welke middelen en mensen heb je hiervoor nodig?

Nu je weet wat je wilt bereiken: wat is daarvoor nodig aan middelen, zoals financiën, faciliteiten, ICT, enz.? En wat is ervoor nodig aan mensen en aan organisatie-aanpassingen? Welke aandacht, ondersteuning en processen zijn ervoor nodig? Denk aan opleiden van medewerkers, nieuwe werkprocessen, hulp aan cliënten en een communicatieplan. Wat er ook in hoort: je begroting, welke risico's je voorziet en een kosten-batenanalyse. Financieringsmogelijkheden zijn er, maar helpen alleen bij een goede kosten-batenanalyse. Ga de regels en wetgeving na, zet je planning uiteen en bepaal hoe je gaat communiceren over de voortgang.

Hulp, tips en ervaringen stap 9:
www.zorgvannu.nl/stap9

STAP 10

Ambassadeur vinden

Wie kan tijdens de implementatie de anderen motiveren?

Veranderen kost energie en zorgt vaak voor weerstand. Focus daarom eerst op de zorgverleners die enthousiast zijn over de zorgtechnologie. Zij zullen het eerder adopteren en de meerwaarde ervan zal bij hen eerder tot uiting komen. Zoek zo'n 'ambassadeur' tussen de medewerkers op de werkvloer, die ervaring vanuit de praktijk hebben. Zij kunnen de rest van het team motiveren en eventuele weerstand wegnemen bij collega's. Ze kunnen vragen beantwoorden van de minder vaardige werknemers en hen op weg helpen. Ook kunnen ze over de voortgang van de implementatie aan het projectteam terugkoppelen.

Hulp, tips en ervaringen stap 10:
www.zorgvannu.nl/stap10

STAP 11

Techniek startklaar

Zijn jullie systemen er klaar voor? Werkt de techniek?

Techniek, praktijk en organisatie komen bij elkaar in deze fase. Leverancier en gebruikers (medewerkers en cliënten/patiënten) breng je samen. Zo zorg je ervoor dat je goede zorg blijft leveren en dat de functionaliteit en gebruiksvriendelijkheid optimaal worden. Ook wil je dat de techniek aan je eisen en technische randvoorwaarden voldoet. Denk aan internetaansluitingen, wifi-bereik, toedeling van rechten en rollen, onderhoudsproces, beheer, technische ondersteuning, benodigde vaardigheden, etc. Maak duidelijke afspraken met de leverancier over oplevering. Houd tijdens de technische ontwikkeling overzicht over de voortgang. Aan het eind check je: werkt het?

Hulp, tips en ervaringen stap 11:
www.zorgvannu.nl/stap11

STAP 12

Organisatie startklaar

Weten de mensen in de organisatie wat ze anders moeten doen?

Je gaat afscheid nemen van bestaande werkprocessen om de zorgtechnologie in te zetten. Hoe ga je dat doen? Onderzoek de opvattingen en gewoonten van je (zorg)medewerkers en cliënten/patiënten om te weten wat nodig is voor de organisatieverandering. Kijk ook naar de huidige werkprocessen. Wat moet er veranderen voor de inzet van de zorgtechnologie? Welke (digitale) vaardigheden hebben de medewerkers nodig? Zorg voor opleiding en voor begeleiding, bijvoorbeeld met een digicoach. Denk ook na over hoe je de technologie introduceert bij cliënten/patiënten. Communiceer over de implementatie en de voortgang van het project.

Hulp, tips en ervaringen stap 12:
www.zorgvannu.nl/stap12

STAP 13

In de praktijk brengen

Begin je klein en evalueer je vaak en veel?

Met het in de praktijk brengen van de zorgtechnologie begin je meestal klein, bijvoorbeeld in één team. Daarbij ga je de werkprocessen, de kwaliteit, het functioneren en de beleving van de patiënt/cliënt steeds opnieuw evalueren. Zo kun je steeds bijstellen en ruim je obstakels uit de weg. Zorg voor een goede samenwerking met gebruikers en voor ondersteuning. Leer van je praktijkervaringen en blijf leren. Een proeftraject of pilot is niet vrijblijvend, maar maakt deel uit van een implementatiestrategie. Als de vooraf afgesproken resultaten worden behaald, dan ga je de innovatie breder inzetten.

Hulp, tips en ervaringen stap 13:
www.zorgvannu.nl/stap13

STAP 14

Opschalen

Tijd om het op grotere schaal toe te passen, maar hoe doe je dat?

Als je zorginnovatie succesvol op een plek is ingevoerd en geëvalueerd, kun je het op grotere schaal en structureel gaan toepassen. Dat moet je goed sturen en borgen. Ga na wat je kunt standaardiseren. Schaal je op naar andere afdelingen? Loop je plan van aanpak samen met de gebruikers opnieuw door en pas hem aan waar nodig. Wat is er aan tijd, middelen en ruimte nodig voor de opschaling? Regel structurele financiering. Je kunt ook opschalen naar andere zorgorganisaties in je regio of daarbuiten. Zo kun je van elkaar leren.

Hulp, tips en ervaringen stap 14:
www.zorgvannu.nl/stap14

Alles over implementatie op een rijtje

Wat zijn de stappen op een rij?

Welke praktische tools zijn er om je te helpen?

Waar vind je meer tips en informatie?

Wat voor ervaringen hebben je voorgangers?

Ga naar zorgvannu.nl/implementatie

Veel van de tools, handleidingen en advies
over implementatie vind je op
zorgvoorinnoveren.nl

Volg ons op social media:

 @zorgvannu

 [www.fb.com/zorgvannu](https://www.facebook.com/zorgvannu)